

Gemeente Haaksbergen
de heer D. Reedijk
Postbus 102
7480 AC HAAKSBERGEN

Provincie Overijssel

Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
Fax 038 425 48 88
overijssel.nl
postbus@overijssel.nl

KvK 51048329
IBAN NL45 RABO 0397 3411 21

Inlichtingen bij

Tineke van der Beek-Kroeze
telefoon 038 499 76 78
J.vd.Beek-Kroeze@overijssel.nl
Zaaknummer 5659614

Datum	Kenmerk	Bijlagen	Uw brief	Uw kenmerk
02.03.2020	2020/0005165			

Onderwerp: Ontgrondingenwet; aanvraag vergunning voor uitvoeren herinrichtingsmaatregelen in Natura 2000-gebied Buurserzand & Haaksbergerveen

1. Aanvraag

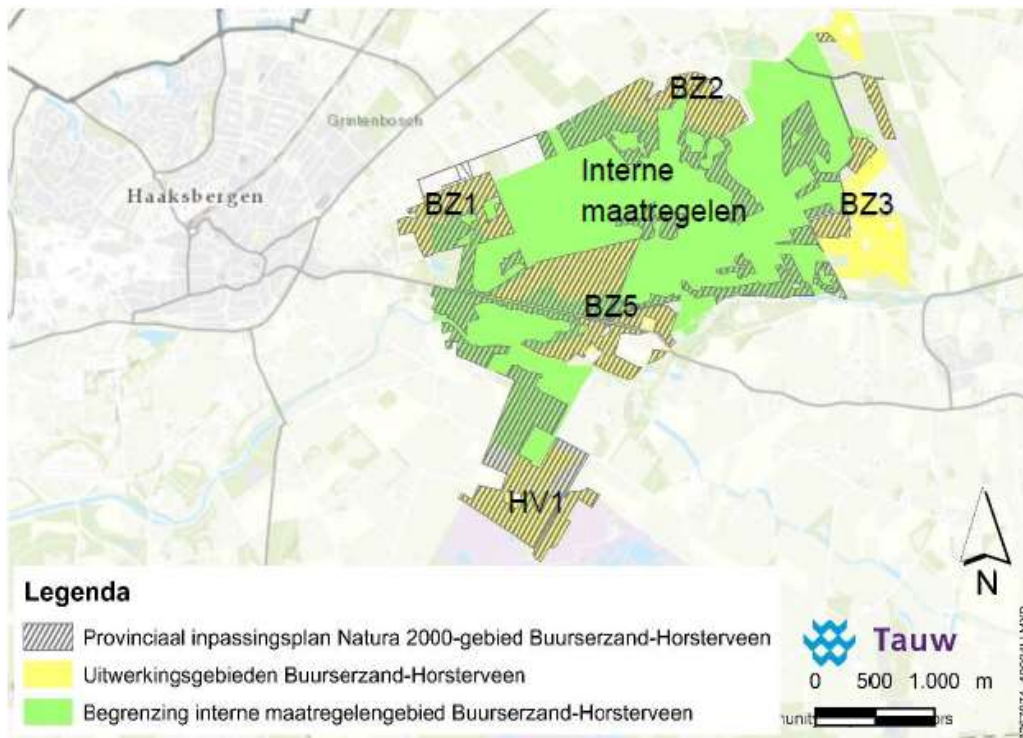
Op 18 december 2019 hebben wij een aanvraag voor een ontgrondingsvergunning ontvangen van de gemeente Haaksbergen. De aanvraag is ingediend om het uitvoeren van herinrichtingswerkzaamheden voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Buurserzand & Haaksbergerveen mogelijk te maken. Met de uitvoering van de maatregelen wil men de grondwatersituatie voor de natuur in het Natura 2000-gebied verbeteren. De aanvraag betreft het uitvoeren van maatregelen, die verspreid liggen over zes verschillende deelgebieden in en rondom het Natura 2000-gebied Buurserzand & Haaksbergerveen. Het betreft de gebieden Galgenslat en Steenhaarplassen (BZ1), de Knoef (BZ2) Hagmolenbeek en Biesheuvelleiding (BZ3), Enclave de Ronde Bulten en Laakmors (BZ5), Horsterveen (HV1) en de interne maatregelen in het Buurserzand.

2. Ligging

Het gebied met het terrein van de aanvraag ligt in de gemeente Haaksbergen. Het plangebied ligt in het Natura 2000-gebied Buurserzand en Haaksbergerveen en in vijf aangewezen uitwerkingsgebieden rondom dit Natura 2000-gebied. Het gebied ligt ten oosten en zuidoosten van Haaksbergen, tegen de grens met Duitsland.

Het Buurserzand is een heidegebied op een voormalig stuifzand. Het behoort tot landschapstype 'droog zandlandschap'. Dit landschapstype wordt gekenmerkt door een voedselarme, zandige tot sterk lemige bodems met een gemiddelde grondwaterstand die ver beneden de bewortelbare zone ligt.

In het gebied komen verschillende habitattypen voor, zoals stuifzandheiden met struikheide, zwakgebufferde vennen, droge heide en vochtige heide, afgewisseld met jeneverbesstruwelen. Het Haaksbergerveen in het zuiden van het Natura 2000-gebied is een veenputtencomplex met hoogveenvegetatie. Aangrenzend aan het Natura 2000-gebied liggen in de uitwerkingsgebieden agrarische percelen.

De percelen van de aanvraag zijn kadastraal bekend als gemeente Haaksbergen, sectie D, nummers 2372, 2531, 2533, 2712, 2719, 2738 e.v. respectievelijk sectie P, nummers 465, 478, 504, 670 e.v. en sectie S, nummers 145, 146, 185, 188, 803 respectievelijk sectie R, nummers 119, 120, 121, 129, 135, 143 e.v., respectievelijk sectie S, nummers 145, 146, 177, 185, 188 en 803 en sectie T nummer 15.

3. Procedure

De aanvraag betreft het uitvoeren van inrichtingsmaatregelen in en rondom het Natura 2000-gebied Buurserzand & Haaksbergerveen, waarbij enerzijds beheermaatregelen in een bestaand natuurgebied worden uitgevoerd en anderzijds nieuwe natuur wordt ontwikkeld op agrarische percelen in de omgeving van het Natura 2000-gebied. De inhoud van de ontgroning is 115.000 m³ bodemspecie.

De ontgrondingsdiepte varieert, maar is maximaal 1,25 m -mv. Het oppervlak van het plangebied waar ontgrondingswerkzaamheden worden uitgevoerd is ca. 45 ha.

Gezien de aard en het oppervlak van de ontgrondingswerkzaamheden is de aanvraag behandeld volgens de in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht bepaalde procedure (uniforme openbare voorbereidingsprocedure). Verder is ook de coördinatieverordening Natura 2000 Overijssel (d.d. 9 november 2016) op basis van de Wet ruimtelijke ordening (artikel 3.33 en 3.34 Wro) van toepassing. Deze regeling is toegepast omdat ook andere besluiten moeten worden genomen om het project mogelijk te maken. Alle benodigde besluiten voor de uitvoering van de Ontwikkelopgave Natura 2000 voor het projectgebied Buurserzand & Haaksbergerveen zijn nu zoveel mogelijk gelijktijdig voorbereid.

Vanwege het oppervlak van het plangebied is de ontgrondingsactiviteit aangewezen in het Besluit milieueffectrapportage (m.e.r.) op grond van artikel 7.2 van de Wet milieubeheer als MER-plichtig. Tegelijk met de terinzagelegging van het ontwerpbesluit van de ontgrondingsvergunning, worden o.a. ook het MER en het PIP ter inzage gelegd.

4. Ontwerpbeschikking

Gelet op het bepaalde in de Ontgrondingenwet, de Omgevingsverordening Overijssel 2017 en de Algemene wet bestuursrecht, hebben wij het volgende besloten op basis van de aanvraag:

- I. **aan de gemeente Haaksbergen vergunning te verlenen voor het ontgronden van het terrein van de aanvraag. Dit terrein is op de tekeningen "Maatregelen ontgrondingsvergunning-eigenaren en maatregelen" d.d. 5-12-2019 en " Maatregelen ontgrondingsvergunning-eigenaren met perceelnummer en maatregelen" d.d. 12-12-2019 en (bijlagen 3a en 4 van de aanvraag) en de tekening "Bijlage 3b Ontgroning M14 zoekgebieden Buurserzand" weergegeven.**
- II. **aan deze beschikking voorschriften te verbinden.**

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in bijlage 1 weergegeven.

Vragen

Heeft u vragen? Belt u dan met Tineke van der Beek-Kroeze, te bereiken tijdens kantooruren op nummer 038 499 76 78. Schrijft u ons een brief of e-mail? Behandel dan één onderwerp per brief of e-mail. Wilt u ook het zaaknummer Z-HZ_ONTGV-2019-004801 vermelden? Op die manier kunnen wij sneller op uw vraag of opmerking reageren.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Lars Wuijster,
teamleider Vergunningverlening

Rechtsbescherming

Deze ontwerpbeschikking is bekendgemaakt door toezending aan de aanvrager.

Het ontwerpbesluit (en bijbehorende stukken) ligt ter inzage in de periode 17 maart 2020 tot en met 27 april 2020. In deze periode mag een ieder een zienswijze indienen.

Meer informatie over de terinzagelegging staat in bijlage III van deze vergunning.

BIJLAGE I

VOORSCHRIFTEN BEHORENDE BIJ DEZE BESCHIKKING

1.1. Veiligheid en bedrijfsvoering

1. Ter bescherming van de bij deze vergunning in het geding zijnde belangen, kunnen namens Gedeputeerde Staten nadere voorzieningen worden geëist, waaraan u binnen een nader te stellen termijn moet voldoen.
2. Van het terrein van vergunning mag u geen enkel gebruik maken (of gedogen), dat niet noodzakelijk is in verband met de ontgrondingswerkzaamheden.
3. Het terrein van vergunning moet goed worden onderhouden en in een ordelijke staat verkeren.
4. Het terrein van vergunning moet aan het einde van de werkdag in een stabiele situatie worden achtergelaten. Bij hoogteverschillen van meer dan 1 meter moet u het talud afwerken onder een helling van ten minste 1 (verticaal) op 2 (horizontaal).
5. Het terrein van vergunning (dan wel een deel ervan) moet voorzien zijn van een doelmatige afrastering, een afsluitbaar toegangshek en voldoende waarschuwborden, waarop duidelijk leesbaar staat aangegeven: "verboden toegang, artikel 461 W.v.S." en "gevaarlijk terrein". Indien geen toezicht aanwezig is moet het toegangshek gesloten zijn.
6. De grenzen van het te ontgronden terrein moeten altijd duidelijk herkenbaar zijn. Zo nodig moeten deze grenzen door middel van piketten of palen op een onderlinge afstand van maximaal 30 m zijn uitgezet.
7. Alle materialen of aangebrachte tijdelijke voorzieningen, die niet meer functioneel in gebruik zijn, moet u zo spoedig mogelijk van het terrein van vergunning afvoeren.

1.2. Bescherming grondwater

1. Ter bescherming van de bodem en het grondwater:
 - a. mogen binnen de grenzen van het terrein van vergunning geen brandstoffen en/of smeermiddelen worden opgeslagen;
 - b. moet u bij het gebruik van de machines in redelijkheid alle maatregelen treffen om verontreiniging van bodem en/of grondwater te voorkomen;
 - c. mogen machines, materieel en gereedschappen, die binnen de grenzen van het terrein van vergunning aanwezig zijn, geen brandstof en/of olie lekken.
2. Calamiteiten, die schade kunnen veroorzaken binnen de grenzen van het terrein van vergunning of in de directe omgeving daarvan, moet u direct melden bij het "Meldpunt Overijssel (binnen kantoortijd: 038 425 24 23, buiten kantoortijd: 0570 568 007).
3. U dient zo spoedig mogelijk maatregelen te treffen om de schade als gevolg van de calamiteit te herstellen en om herhaling te voorkomen. Deze maatregelen behoeven de instemming namens Gedeputeerde Staten.

Om de schade als gevolg van calamiteiten zoveel mogelijk te beperken, kunnen u namens Gedeputeerde Staten voorlopige maatregelen worden opgelegd, waaronder het (tijdelijk/gedeeltelijk) stilleggen van de ontgrondingswerkzaamheden.

1.3. Melden start werkzaamheden

1. **Minimaal twee weken** vóórdat u begint met de ontgrondingswerkzaamheden moet u dit melden bij de provincie. U kunt dat doen per email (meldpunt@overijssel.nl) of telefonisch (Overijssel Loket, telefoonnummer 038 499 88 99).
2. U bent als vergunninghouder verplicht de ontgronder in kennis te stellen van de aan deze vergunning verbonden voorschriften. U blijft als vergunninghouder echter altijd aansprakelijk voor de juiste naleving ervan. Een afschrift van deze vergunning moet daarom op het werk aanwezig zijn en kan ter inzage worden gevraagd door de politie of de door Gedeputeerde Staten aangewezen provinciale ambtenaren.
3. Bij aanwezigheid van kabels, buizen of leidingen van een nutsbedrijf in, op of boven het terrein van vergunning, moet u een regeling treffen met het betrokken nutsbedrijf. Deze regeling moet gaan over een tijdelijke of definitieve verplaatsing van deze voorziening(en), of de wijze van uitvoering van de ontgroning ter plaatse van deze kabels, buizen of leidingen.

1.4. Ontgrondingswerkzaamheden

1. Op de hoekpunten van de af te graven percelen, of op meer locaties dan door Gedeputeerde Staten noodzakelijk wordt geacht, moet u hoogtemerken aanbrengen. Deze hoogtemerken moeten de (eind-) afwerkhoogte aangeven ten opzichte van NAP of van het aangegeven hulppunt. Voorts moeten deze hoogtemerken duidelijk zichtbaar zijn geplaatst en goed zijn verankerd.

1.5. Aanvoeren grond

1. Het is verboden grondspecie van elders aan te voeren. Van dit verbod kan u door of namens Gedeputeerde Staten ontheffing worden verleend, mits de aan te voeren grondspecie:
 - a. van belang is voor de uitvoering en/of afwerking van de ontgroning;
 - b. geen milieuschade veroorzaakt;
 - c. voldoet aan de bepalingen van het Besluit Bodemkwaliteit.
2. Het verzoek om ontheffing moet schriftelijk en gemotiveerd bij Gedeputeerde Staten worden ingediend. Aan een eventueel te verlenen ontheffing kunnen nadere voorwaarden worden verbonden.
3. Het verwerken, storten, of bewaren van afvalstoffen (waaronder puin) in de ontgroning is verboden.

1.6. Uitvoeren waterpassing

Op eerste aanwijzing van of namens Gedeputeerde Staten dient u ervoor te zorgen, dat door een erkende en onafhankelijke instantie een waterpassing van het terrein van vergunning wordt uitgevoerd. De resultaten van deze waterpassing moeten ten minste in de vorm van een hoogtepunten- en/of hoogtelijnenkaart (schaal 1 op 1.000) aan ons college worden toegestuurd. Voor het uitvoeren van controles door de door Gedeputeerde Staten daartoe aangewezen ambtenaren moet u personeel en het gereedschap en/of het materieel - zonder recht van rekening - ter beschikking stellen.

1.7. Afwerking, inrichting en beheer

1. U moet de ontgrondingswerkzaamheden uitvoeren conform de bij de aanvraag ingediende tekeningen "Maatregelen ontgrondingsvergunning-eigenaren en maatregelen" d.d. 5-12-2019 en "Maatregelen ontgrondingsvergunning-eigenaren met perceelnummer en maatregelen" d.d. 12-12-2019 (bijlagen 3a en 4 van de aanvraag) en de tekening "Bijlage 3b Ontgronding M14 zoekgebieden Buurserzand" d.d. 10-12 2019.
2. U moet de ontgravingsdiepte aanhouden, die is vastgelegd op de bijlagen 3a, 3b, en 4 van de aanvraag.
3. Indien u de ontgrondingswerkzaamheden voortijdig beëindigt, wordt namens Gedeputeerde Staten bepaald hoe en wanneer het terrein van vergunning moet worden opgeleverd.
4. Ten minste twee maanden voor de vervaldatum moet het terrein van vergunning schoon, dat wil zeggen vrij van verontreinigingen, worden opgeleverd en moeten alle materialen en/of tijdelijke voorzieningen zijn verwijderd.

1.8. Bescherming archeologische waarden

1. U moet de aanleg van de Buurserbeek onder archeologische begeleiding laten uitvoeren. U moet hiervoor een Programma van Eisen laten opstellen door een gecertificeerd archeologisch bedrijf. Het Programma van Eisen moet u afstemmen met het Oversticht, email swentink@oversticht.nl, telefoon 038 421 32 57 en aan Gedeputeerde Staten.
2. Bij de uitvoering van de ontgrondingswerkzaamheden moet u letten op mogelijke toevalvondsten met archeologische waarde. Deze moet u conform art. 5.10 van de Erfgoedwet melden.

1.9. Bescherming flora en fauna

1. U moet voorafgaand aan het uitvoeren van de ontgrondingswerkzaamheden veldbezoek uitvoeren om een geschiktheidsbeoordeling te doen voor beschermde soorten.
2. Een ter zake kundige ecooloog moet vervolgens de noodzaak bepalen voor nader onderzoek naar beschermde soorten.
3. Vervolgens moet u een ecologisch werkprotocol (laten) opstellen, met daarin de te nemen maatregelen ten gunste van soorten die in het werkgebied (kunnen) voorkomen.
4. Het ecologisch werkprotocol moet u minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden opsturen naar de Eenheid Publieke Dienstverlening, team Handhaving.
5. U moet de ontgrondingswerkzaamheden onder ecologische begeleiding uitvoeren en u daarbij houden aan de maatregelen uit het ecologische werkprotocol.

1.10. Werkplan

1. Minimaal 4 weken voorafgaand aan de uitvoering van de ontgrondingswerkzaamheden moet u een werkplan (in tweevoud) ter kennisneming toe te sturen aan de Eenheid Publieke Dienstverlening, team Handhaving. Dit werkplan moet ten minste het volgende inhouden:
 - naam, adres en telefoonnummer van de eventuele exploitant van de ontgronding, evenals van de persoon die namens de vergunninghouder verantwoordelijk is voor de correcte naleving van de vergunningsvoorschriften;
 - een kaart van het terrein van vergunning (schaal 1 op 1.000), waarop staat aangegeven:
 - de fasering in de uitvoering;
 - de plaats voor stalling van materieel en opslag van materiaal.
 - de locaties van de depotplaats(en).
De depots mogen niet liggen op locaties met beschermde habitats, moeten goed bereikbaar zijn vanaf de openbare weg en bij het kiezen van de locatie moet rekening gehouden worden met hinder en overlast voor omwonenden.
2. U moet de ontgronding uitvoeren volgens het werkplan en de eventueel door de toezichthouder gestelde aanvullende bepalingen. Bij wezenlijke wijzigingen in de uitvoering zoals dit is vastgelegd in het werkplan, moet het werkplan worden aangepast. Het herziene werkplan moet u zo spoedig mogelijk ter kennisneming aan de Eenheid Publieke Dienstverlening, team Handhaving sturen.

1.11 Geldigheidsduur

1. De vervaldatum van deze vergunning wordt (vooralsnog) bepaald op **1 juli 2025**. Deze datum kan op verzoek of ambtshalve worden gewijzigd.
Indien het terrein van vergunning reeds voor deze vervaldatum geheel tot genoegen namens Gedeputeerde Staten is opgeleverd, vervalt de ontgrondingsvergunning op deze eerdere datum van rechtswege.
2. Voor zover bovenbedoelde afwerking van deze ontgroning niet vóór de vervaldatum kan worden gerealiseerd, moet u tijdig een verzoek tot wijziging van deze datum bij Gedeputeerde Staten indienen.

BIJLAGE II

OVERWEGINGEN BIJ DEZE BESCHIKKING

Aan deze beschikking met bijbehorende voorschriften liggen de volgende overwegingen ten grondslag.

Om de inrichtingsmaatregelen in het Natura 2000-gebied 'Buurserzand & Haaksbergerveen' te kunnen realiseren, is deze aanvraag voor een ontgrondingsvergunning ingediend.

Om de effecten van de voorgenomen inrichtingswerkzaamheden op het milieu te kunnen beoordelen is het "MER Natura 2000 maatregelen Buurserzand - Horsterveen" opgesteld.

Aan deze beschikking op de aanvraag liggen overwegingen ten grondslag waarbij gebruik is gemaakt van informatie uit het MER.

2.1 Doel van de aanvraag

Het Natura 2000-gebied Buurserzand & Haaksbergerveen is in 2013 aangewezen als Natura 2000-gebied. De natuurwaarden van het gebied zijn door o.a. overbelasting door stikstof sterk achteruit gegaan. Voor het Natura 2000-gebied en de omliggende natuur- en uitwerkingsgebieden geldt voor de provincie Overijssel een ontwikkelopgave vanuit de Natura 2000-beheerplannen. Het uitvoeren van de herstelmaatregelen uit het beheerplan is nodig om aan de EU verplichting te voldoen. In de planuitwerkingen zijn de maatregelen uitgewerkt die nodig zijn om stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten te herstellen of meer weerbaar te maken. De maatregelen uit het Natura 2000-beheerplan zijn verder uitgewerkt in een inrichtingsplan voor het Natura 2000-gebied.

Het Inrichtingsplan bevat in hoofdlijnen de volgende maatregelen waarbij ontgrondingswerkzaamheden worden uitgevoerd:

1. Buurserzand: kleinschalig plaggen;
2. Galgenslat en Steenhaarplassen: afgraven bouwvoor en herstel ven
3. De Knoef: afgraven bouwvoor
4. Hagmolenbeek en Biesheuvelleiding: afgraven bouwvoor
5. Enclave de Ronde Bulten en Laakmors: graven nieuwe watergangen en aanleg meander bij de Buurserbeek; verwijderen bouwvoor van graslandpercelen
6. Horsterveen: graven nieuwe watergang

Deze werkzaamheden zijn vergunningsplichtig volgens de Ontgrondingenwet. Om de inrichtingsmaatregelen te kunnen realiseren is deze aanvraag voor een ontgrondingsvergunning ingediend.

Het plangebied ligt in de gemeente Haaksbergen tegen de grens met Duitsland. Het plangebied is voor een deel in eigendom van Natuurmonumenten. Verder zijn er veel agrariërs die gronden in eigendom hebben in het plangebied of gronden pachten. Het plangebied voor de ontgrondingswerkzaamheden is ca. 45 ha groot.

De percelen van de aanvraag zijn kadastraal bekend als gemeente Haaksbergen, sectie D, nummers 2372, 2531, 2533, 2712, 2719, 2738 e.v. respectievelijk sectie P, nummers 465, 478, 504, 670 e.v. en sectie S, nummers 145, 146, 185, 188, 803 respectievelijk sectie R, nummers 119, 120, 121, 129, 135, 143, e.v., respectievelijk sectie S, nummers 145, 146, 177, 185, 188 en 803 en sectie T nummer 15.

2.2 Ontgrondingenbeleid

Het provinciale ontgrondingenbeleid is door Provinciale Staten vastgelegd in het Beleidskader bouwgrondstoffen Overijssel en gaat uit van de volgende hoofdingeling:

- multifunctionele ontgrondingen, gericht op zowel de functie oppervlaktedelfstoffenwinning als op een of meer gelijkwaardige andere functies als wonen, recreatie, waterhuishouding en dergelijke. Deze functies bepalen samen de locatie, de inrichting en het beheer van de ontgroning;
- functionele ontgrondingen, gericht op het realiseren van een bepaalde functie, waarbij een bodemverlaging noodzakelijk is.

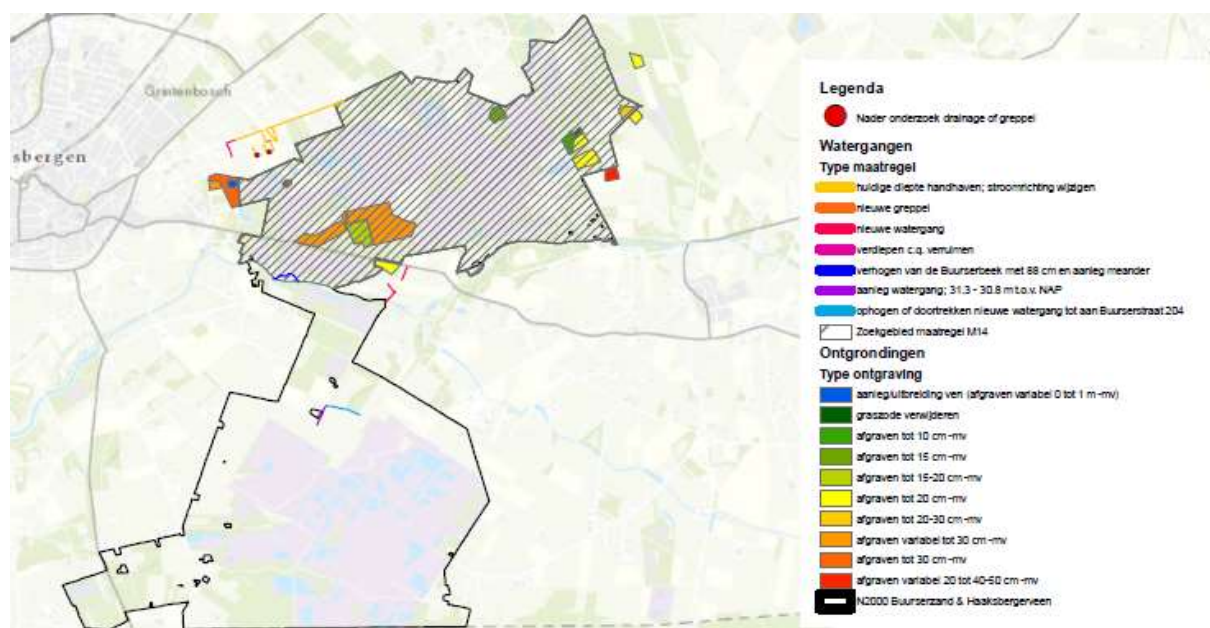
Ontgrondingen die nodig zijn voor het realiseren van een bepaalde functie worden in principe toegestaan als ze qua maatvoering functioneel zijn. Daarbij wordt gekeken naar o.a. de diepte, het oppervlak en de verdere maatvoering. Het vrijkomen van oppervlaktedelfstoffen is bij deze ontgrondingen van secundaire betekenis.

De functionaliteit van een ontgroning wordt vooral bepaald aan de hand van drie criteria: functie, locatievoorwaarden en inrichtingsvoorwaarden.

De aanvraag is ingediend om het uitvoeren van inrichtingsmaatregelen in het Natura 2000-gebied en de vijf uitwerkingsgebieden te kunnen realiseren. Bij het uitvoeren van deze werkzaamheden zullen een aantal graslandpercelen afgeplagd worden. De ontgravingsdiepte van het plaggen varieert daarbij tussen de 10 en 40 cm –mv. In de deelgebieden Horsterveen en de Enclave de Ronde Bulten en Laakmors worden een aantal watergangen en een meander gerealiseerd met een maximale diepte van 1,25 m –mv. In het deelgebied Galgenslat en Steenhaarplassen worden vennetjes aangelegd met een maximale diepte van 1,25 m –mv.

De aanvraag betreft een functionele ontgroning, ten behoeve van natuurontwikkeling. De maatvoering van de ontgrondingswerkzaamheden is afgestemd op de nieuwe functies in het plangebied.

Bij de ontgroning komt circa 115.000 m³ grondspecie vrij, bestaande uit 50.000 m³ zand, 50.000 m³ humeuze grond en 15.000 m³ veen. Voor een deel wordt de vrijkomende grond in het plangebied gebruikt om greppeltjes, watergangen en sloten op te vullen of te verondiepen. Verwacht wordt dat de overblijvende vrijkomende bodemspecie grotendeels op de zandmarkt zal worden gebracht en in het omliggende gebied zal worden afgezet. De aangevraagde ontgroning past door de functionele omvang van de ontgroning in het ontgrondingenbeleid van de provincie.

2.3 Ruimtelijke ordening.

In de Omgevingsvisie Overijssel 2009 heeft de provincie haar visie op de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving in de provincie vastgelegd. Voor het uitvoeren van functionele ontgrondingen hanteert de provincie het beleid, dat bij realisatie van ontgrondingswerkzaamheden de natuur- en landschapswaarden en aardkundige en archeologische waarden beschermd moeten worden.

In de Omgevingsvisie heeft het betreffende plangebied op de gebiedskenmerkenkaarten de volgende aanduidingen:

- voor de Natuurlijke laag: dekzandvlakte met ruggen
- voor de Laag van het agrarisch cultuurlandschap: jonge heide- en broekontginningslandschap

De voorgenomen maatregelen passen binnen de bestaande gebiedskenmerken. Bij het uitvoeren van de inrichtingsmaatregelen wordt het historisch reliëf van stuwwallen en laagtes opgezocht en hersteld. Bij het uitvoeren van andere inrichtingsmaatregelen dan de ontgrondingswerkzaamheden zoals het verwijderen van houtopslag, houtsingels en kleine bosjes wordt het gebied grootschaliger ingericht. Deze inrichtingsmaatregelen passen in het jonge heide- en broekontginningslandschap.

Ten behoeve van de uitvoering van de inrichtingsmaatregelen zijn de ruimtelijke gevolgen van deze maatregelen en de bijbehorende gebruiksregels vertaald naar een nieuw Provinciaal Inpassingsplan (PIP) voor het totale projectgebied. Dit is het provinciale bestemmingsplan waarin de functies binnen het plangebied passend worden bestemd. Het PIP 'Natura 2000-gebied 'Buurserzand-Horsterveen' vervangt de huidige planologische situatie die is vastgelegd in het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Haaksbergen inclusief de partiële herziening van het veegplan voor dit gebied. Het ontwerpbesluit van het PIP wordt samen met het ontwerp van de ontgrondingsvergunning ter inzage gelegd.

In het Provinciaal Inpassingsplan is, in overleg met de gemeente, zoveel mogelijk rekening gehouden met de bestemmingen en regels zoals die nu al zijn opgenomen in het bestemmingsplan van het buitengebied.

Het projectgebied heeft grotendeels de bestemming 'Natuur' gekregen. Daarnaast hebben sommige percelen de bestemming 'Agrarisch met waarden – Landschap' of 'Agrarisch met waarden – Natuur en Landschap'. Veel gronden hebben tevens een dubbelbestemming met een aanduiding voor de archeologische verwachtingswaardewaarde of voor een functie aanduiding voor een specifieke vorm van natuur.

De bestemming '**Natuur**' betreft gronden die voor een deel al de bestemming 'Natuur' hadden. Voor een deel betreft het gronden die in het bestemmingsplan een agrarische bestemming hadden en ten behoeve van de herinrichting nu de bestemming 'Natuur' hebben gekregen. Ook betreft het gronden die in het bestemmingsplan de bestemming 'Bos' hadden.

De gronden die binnen het Natura 2000-gebied 'Buurserzand & Haaksbergerveen' liggen, hebben behalve de bestemming 'Natuur' ook nog de aanduiding 'specifieke vorm van natuur'. Deze aanduiding is opgenomen om aan te geven dat het omgevingsvergunningstelsel hier niet geldt.

De bestemming '**Agrarisch met waarden - Landschap**' ligt op enkele gronden in het noordwesten van het plangebied. Deze gronden zijn als agrarische cultuurgrond in gebruik. De bepalingen zijn opgenomen voor het behoud, het herstel en/of de ontwikkeling van de landschappelijke waarde van de gronden, zoals deze tot uitdrukking komt in het reliëf, de kleinschaligheid, de openheid en de beplantingselementen (houtsingels en houtwallen).

De meeste agrarische cultuurgronden in het plangebied hebben de bestemming '**Agrarisch met waarden - Natuur en landschap**'. Deze gronden zijn als agrarische cultuurgrond in gebruik en daarnaast zijn bepalingen opgenomen voor het behoud, het herstel en/of de ontwikkeling van de landschappelijke en/of natuurwetenschappelijke waarde van de gronden, zoals deze tot uitdrukking komt in het reliëf, de kleinschaligheid, de openheid, de beplantingselementen (houtsingels en houtwallen), kwelgebieden, bijzondere graslanden en/of met deze biotopen samenhangende fauna.

De bestemming '**Water**' betreft de watergangen buiten het Natura 2000-gebied, waar maatregelen staan gepland zoals het handhaven van de huidige diepte.

De bestemmingen komen overeen met de functies in de betreffende gebieden. Op de locaties met de dubbelbestemming voor archeologie zal bij de uitvoering van de werkzaamheden rekening gehouden moeten worden met de archeologische belangen op die betreffende locaties (zie hiervoor ook punt 2.10).

De voorgenomen ontgrondingswerkzaamheden passen binnen de gebiedsaanduidingen van het PIP en het ruimtelijk beleid van de gemeente Haaksbergen en de provincie.

2.4 Bodem

Het Buurserzand is een heidegebied dat is ontstaan op een voormalig stuifzand. Het gebied heeft een zandige tot sterk lemige bodem met een gemiddelde grondwaterstand die ver beneden de bewortelbare zone ligt. Kenmerkend voor deze bodemsoort is de geringe beschikbaarheid van voedingsstoffen, gevoeligheid voor verzuring en het geringe vochthoudende vermogen van de bodem. Het Buurserzand behoort tot het gradiënttype 'Dekzandlandschap'.

De huidige bodemkwaliteit is op de bodemkwaliteitskaarten van de gemeente Haaksbergen voor het gehele plangebied aangeduid als functieklassse 'overig'. Dit betekent dat er geen aanwijzingen zijn dat er chemische verontreiniging voorkomt in het plangebied.

In het plangebied zullen nieuwe watergangen worden aangelegd en wordt de bouwvoor van (voormalige) landbouwpercelen afgegraven. De ontgravingen betreffen het plaggen en ontgraven over een oppervlakte van circa 45 ha en het aanleggen of aanpassen van watergangen/greppels over een lengte van circa 3000 m. Bij de uitvoering van de werkzaamheden wordt in totaal circa 115.000m³ grond ontgraven. Het afgraven van de bouwvoor leidt tot verschralling van de bodem. Dit resulteert in bestaande en toekomstige natuur in een bodem met minder fosfaat. Daardoor neemt de chemische bodemvruchtbaarheid af en kunnen zich schrale habitattypen zoals natte heiden en vochtig schraalland ontwikkelen. Door afplaggen in bestaande natuur treedt hetzelfde effect in geringere mate op, omdat de bodem daar al schraler is. Door daarnaast bekalking toe te passen, neemt de pH-waarde toe, waardoor het negatieve effect van verzuring vermindert. Door het ontwikkelen van natuur in minder voedselrijke omstandigheden moet het bodemleven zich aanpassen aan de nieuwe omstandigheden. Sommige soorten zullen verdwijnen, andere in aantal toenemen. Ook kunnen zich nieuwe soorten vestigen door het ontstaan van voor die soorten geschikte omstandigheden. Na uitvoering van de maatregelen worden geen grondbewerkingen meer uitgevoerd en kan het bodemleven zich natuurlijk ontwikkelen.

Wanneer er sprake is van het afvoeren van bodemspecie, moet de wettelijk verplichte controle op de kwaliteit van de af te voeren grond worden uitgevoerd en moet voldaan worden aan het Besluit Bodemkwaliteit, waarvoor de gemeente Haaksbergen het bevoegde gezag is.

Verwacht wordt dat bodembelangen niet geschaad zullen worden door het uitvoeren van de ontgrondingswerkzaamheden.

2.5 Water

Het Natura 2000-gebied Buurserzand en Haaksbergerveen heeft een waterhuishoudkundige relatie met de stroomgebieden van het Twentekanaal en de Buurserbeek. Daarnaast heeft het gebied relaties met een aantal beken die stromen vanaf het Oost-Nederlands plateau en de Oldenzaalse stuwwal richting het noordwesten.

De ligging en de bodemopbouw van het plangebied zorgen voor een complexe invloed van de verschillende grondwaterstromen. Het natuurgebied fungeert door zijn hoge ligging als infiltratiegebied. Plaatselijk kan regenwater, gemengd met kwelwater langdurig blijven staan. Hierdoor ontstaat een geschikte uitgangspositie voor de ontwikkeling van vennen of natte heide. Oppervlaktewater en in mindere mate afstromend overtollig regenwater worden snel afgevoerd via de licht hellende flanken van het gebied, richting de laagtes en beken langs de randen. De deelgebieden Buurserzand en Haaksbergerveen hebben ieder hun eigen gevarieerde lokale watersystemen, waardoor bijzondere habitattypen zijn ontstaan met hun eigen ecohydrologische eisen.

Verdroging

In het uitwerkingsgebied rondom het Buurserzand en de percelen aan de noordzijde van het Haaksbergerveen geldt de ontwatering van landbouwgronden binnen en buiten de Natura 2000-begrenzing als belangrijkste knelpunt. Het merendeel van de habitattypen in het Buurserzand en Haaksbergerveen zijn afhankelijk van langdurige natte omstandigheden en worden in de huidige situatie in meer of mindere mate met verdroging geconfronteerd.

De ecohydrologische situatie in het Natura 200-gebied is onderzocht in een ecohydrologische systeemanalyse. Op basis van dit onderzoek zijn de maatregelen uit het beheerplan van het Natura 2000-gebied verder uitgewerkt. Het doel van de maatregelen is het realiseren van een positief hydrologisch effect om de specifieke habitattypen met een instandhoudingsdoelstelling te ondersteunen.

Uitvoering maatregelen

Ten behoeve van het verbeteren van de waterhuishouding worden in de verschillende deelgebieden de volgende maatregelen uitgevoerd:

Interne Maatregelen Buurserzand

In het Buurserzand wordt op kleinschalige wijze geplagd bij de locaties met de habitattypen stuifzanden met struikheid, vochtige heide en droge heide. De uitvoeringslocaties liggen verspreid in drie zoekgebieden. Elke plaglocatie heeft een maximum oppervlakte van ca. 400 m². Per uitvoeringsperiode wordt maximaal 0,5 hectare geplagd. Door een wisselende plagdiepte aan te houden en te plaggen in korte stroken van enkele meters breed, ontstaat een gradiëntrijk landschap en structuurrijke heidevegetatie. Omdat het grondwater met bufferende capaciteit diep onder het maaiveld ligt, worden - direct na het plaggen van de heide - de bewerkte locaties bekalkt. Dit buffert de bodem en bevordert kieming van zaden.

Deelgebied Galgenslat en Steenhaarplassen (BZ1)

Het Galgenslat bestaat uit een door bos omringd vochtigheideterrein met hierin twee vennen. De Steenhaarplassen liggen in een omvangrijke laagte: de Steenhaarlaagte. Het afwateringssysteem in het gebied heeft een drainerende werking, die reikt tot binnen de Natura 2000-begrenzing. Het natuurgebied fungeert door zijn hoge ligging in grote mate als infiltratiegebied. Plaatselijk kan regenwater, gemengd met kwelwater, langdurig blijven staan op keileemlagen in de bodem. Door opbolling van de grondwaterstand in de winter stroomt een gedeelte van het grondwater in de landbouwpercelen ten noorden en noordwesten van deelgebied af in zuidelijke of zuidoostelijke richting naar het Galgenslat en de Steenhaarplassen. Ten behoeve van het verbeteren van de hydrologische situatie worden in het gebied percelen afgeplagd en een bestaande ven heringericht.

Deelgebied De Knoef (BZ2):

Het deelgebied De Knoef ligt noordelijk van het Buurserzand en bestaat uit landbouwgrond. Het maaiveldverloop van de landbouwpercelen in het uitwerkingsgebied kenmerkt zich door enkele zandruggen en laagtes rondom o.a. de Knoefleiding. De aanwezige waterlopen hebben een drainerende werking.

De habitats binnen de Natura 2000-begrenzing liggen relatief dicht bij het landbouwgebied, zoals de grote orchideeënweide, vochtige heide en in de Knoeflaagte de zwakgebufferde en zure vennen.

De ontgrondingsmaatregelen, waarbij de bouwvoor van een aantal percelen wordt verwijderd, worden uitgevoerd ten behoeve van het behoud van de omvang en kwaliteit van de habitattypen vochtige heide, kalkmoerassen, vochtige alluviale bossen en ter verbetering van de kwaliteit van het habitatype zwakgebufferde vennen.

Deelgebied Hagmolenbeek en Biesheuvelleiding (BZ3)

Het deelgebied ligt oostelijk van het Buurserzand en heeft twee belangrijke watergangen: de Biesheuvelleiding en de Hagmolenbeek. De Biesheuvelleiding is een diepe watergang die afvoert op de Hagmolenbeek. Ten behoeve van het verbeteren van de hydrologische situatie in het plangebied zullen deze beide watergangen verondiept worden. Daarnaast zullen ontgrondingswerkzaamheden plaatsvinden, waarbij percelen afgeplagd zullen worden. De maatregelen worden uitgevoerd ten behoeve van het behoud van de omvang en kwaliteit van de habitattypen beekbegeleidende bossen, zwakgebufferde vennen en vochtige heide.

Deelgebied Enclave de Ronde Bulten en Laakmors (BZ5)

Het uitwerkingsgebied 'Enclave de Ronde Bulten en Laakmors' ligt in het zuidwesten van het Buurserzand. In het uitwerkingsgebied ligt de Buurserbeek. Deze beek behoort tot de KRW-categorie 'Rivieren'. De beek kan binnen bepaalde zones vrij meanderen en de oevers zijn grotendeels begroeid met struiken en bomen. In het deelgebied zullen een aantal landbouwpercelen worden afgegraven en een aantal nieuwe watergangen worden gerealiseerd. In de Buurserbeek zal een nieuwe meander worden aangelegd.

Deelgebied Horsterveen (HV1)

Het uitwerkingsgebied Horsterveen ligt aan de noordzijde van het Haaksbergerveen, ter hoogte van de verbinding met het Buurserzand. Het deelgebied valt in zijn geheel binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied Haaksbergerveen. In het deelgebied worden een aantal nieuwe watergangen gerealiseerd. Met het uitvoeren van de werkzaamheden uit het inrichtingsplan wil men op korte termijn verslechtering van kwaliteit en areaal van de habitattypen actieve hoogvenen, herstellende hoogvenen en vochtige heide voorkomen. Op lange termijn gaat het om een kwaliteitsverbetering van actieve hoogvenen en herstellende hoogvenen en oppervlakte uitbreiding van actieve hoogvenen.

Effect maatregelen

De uitvoering van de in het Inrichtingsplan voorgestelde maatregelen zorgt naast grondwaterstandsverhogingen binnen het Natura 2000-gebied en de uitwerkingsgebieden ook voor vernatting in het daaromheen liggende gebied. Voor het bepalen van de verwachte hydrologische effecten op het natuurgebied, op percelen in het uitwerkingsgebied en op bebouwing en infrastructuur is onderzoek uitgevoerd, waarbij gebruik is gemaakt van een grondwatermodel in combinatie met expertise van een deskundigenteam.

In het plangebied zal monitoring plaatsvinden. Het effect op de habitattypen zal worden bepaald met behulp van procesindicatoren. Voor de externe monitoring is een peilbuizenmeetnet ingericht en worden er ook nu al meetgegevens verzameld. In het meetnet zijn naast bestaande buizen (met meerjarige meetreeksen) ook nieuwe buizen opgenomen. In overleg met de grondeigenaren zijn op verschillende strategische punten, bij bebouwing en in percelen in en rond de uitwerkingsgebieden extra peilbuizen geplaatst. De peilbuisdata worden aan de eigenaren digitaal beschikbaar gesteld.

Voor alle effecten in de verschillende deelgebieden geldt dat de vernatting wordt bereikt door het dempen en/of verondiepen van bestaande watergangen. De aanleg van de nieuwe watergangen wordt gerealiseerd om de vernattingseffecten in de buurt van bebouwing en omliggende gronden te beperken. Het afplaggen van gronden heeft tot gevolg dat het maaiveld ter plaatse dichters bij de grondwaterspiegel komt te liggen, maar heeft geen effect op de grondwaterstanden ter plaatse van omliggende percelen.

Geconcludeerd kan worden dat het maatregelenpakket uit het inrichtingsplan, waarvan de ontgrondingswerkzaamheden onderdeel uitmaken, hydrologisch voldoende zijn onderbouwd door middel van theoretische modellen en/of expert judgement. Verwacht wordt dat de voorgenomen ontgrondingswerkzaamheden een positief effect zullen hebben op de waterhuishouding en dat het totale pakket aan maatregelen zal leiden tot kwaliteitsverbetering en ontwikkeling van de aanwezige natuurwaarden.

Als gevolg van deze hydrologische effecten zijn sommige landbouwpercelen niet meer landbouwkundig te gebruiken. Dat betekent dat deze gronden op een andere manier moeten worden ingericht en beheerd. Bij de uitwerking van het beheerplan is gezocht naar een logische en duurzame inrichting voor de toekomst. Er is daarom uitgebreid overleg gevoerd met de verschillende grondeigenaren om tot overeenstemming te komen. De in het inrichtingsplan voorgestelde omvormingsmaatregelen worden pas uitgevoerd als hierover een akkoord is met de betreffende grondeigenaren.

Het waterschap Vechtstromen is formeel geïnformeerd over het plan door gebruik te maken van de digitale watertoets. Het waterschap Rijn en IJssel is geïnformeerd via het vooroverleg. Daarnaast zijn de waterschappen intensief betrokken geweest in het gebiedsproces bij het uitwerken van de benodigde maatregelen.

2.6 Natuur

Op grond van de Vogel- en Habitatrichtlijn heeft de Europese Unie Natura 2000-gebieden aangewezen in Europa. Binnen deze Natura 2000-gebieden wordt gewerkt aan het bereiken van een gunstige staat voor de instandhouding voor alle beschermde habitattypen binnen deze gebieden. Het Natura 2000-gebied 'Buurserzand & Haaksbergerveen' is een van die gebieden in de provincie Overijssel.

De provincie heeft het beheerplan voor het Natura 2000-gebied 'Buurserzand & Haaksbergerveen' vastgesteld op 18 juli 2017. In dit beheerplan staan de maatregelen die genomen moeten worden om de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied te behalen.

Om de verdroging tegen te gaan in het gebied zijn al sinds de jaren '70 een groot aantal hydrologische ingrepen gepleegd. Ondanks deze herstelmaatregelen is de actuele waterhuishouding in het Natura 2000-gebied nog niet optimaal. Met name verdroging, maar ook verzuring belemmeren het behoud van oppervlakte en kwaliteit van de instandhoudingsdoelen. Deze factoren zijn belangrijk knelpunten voor de uitbreiding in areaal en kwaliteitsverbetering van de habitattypen op langere termijn.

Gebiedsbescherming

Het plangebied maakt onderdeel uit van het Natuur Netwerk Nederland (NNN). Dit is een landelijk netwerk van natuurgebieden en verbindingszones. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Het ruimtelijke beleid voor

het NNN is gericht op 'behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke waarden en kenmerken' van het NNN, waarbij tevens rekening wordt gehouden met andere gebiedsbelangen.

De voorgenomen werkzaamheden hebben allemaal betrekking op het herstellen en/of verbeteren van de natuurwaarden in en rondom het Natura 2000-gebied "Buurserzand-Haaksbergervveen". De uit te voeren maatregelen zijn gericht op het verbeteren van de condities voor de leefgebieden van de aangewezen soorten en aangewezen habitattypen in het gebied.

Voor veel habitattypes geldt verdroging als een belangrijk knelpunt. Daarom zijn de maatregelen uit het Inrichtingsplan gericht op het vernatten van het plangebied. Verwacht wordt dat de uit te voeren werkzaamheden zullen leiden tot de gewenste kwaliteitsverbetering en uitbreiding van de aanwezige habitattypen.

Bij het uitvoeren van de werkzaamheden vindt een tijdelijke toename van de stikstofdepositie plaats. De uitstoot is echter beperkt en plaatselijk van aard en weegt niet op tegen het positief effect door verbetering van de kwaliteit en uitbreiding van de instandhoudingsdoelen door deze herstel-instandhoudingsmaatregelen. De ontgrondingswerkzaamheden is vrijgesteld van de vergunningsplicht voor de Wet Natuurbescherming, omdat het maatregelen zijn die in het kader van het Natura 2000-beheerplan worden uitgevoerd.

Soortenbescherming

Adviesbureau Tauw heeft voor het onderdeel soortenbescherming natuurtoetsen uitgevoerd voor de verschillende deelgebieden. Er is gekeken naar de effecten van de voorgenomen maatregelen op mogelijk aanwezige beschermde soorten en beschermde leefgebieden van deze soorten. Er is geconstateerd dat de aanwezigheid van verschillende beschermde soorten niet kan worden uitgesloten. Voor de interne maatregelen is een werkprotocol opgesteld waarin de aanwezigheid van beschermde soorten en mogelijke mitigerende maatregelen zijn benoemd.

Voor sommige soorten is nader onderzoek noodzakelijk voor het opstellen van een werkprotocol. Dit geldt voor de volgende soorten:

Deelgebied BZ1: grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, vogels jaarrond beschermd, amfibieën en reptielen.

Deelgebied BZ2: grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, vogels jaarrond beschermd, amfibieën en reptielen.

Deelgebied BZ3: flora, grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, vogels jaarrond beschermd, amfibieën en reptielen.

Deelgebied BZ5: grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, vogels jaarrond beschermd, reptielen, vlinders, libellen en overige ongewervelden.

Deelgebied HV1: grondgebonden zoogdieren, amfibieën en reptielen.

Voor alle genoemde beschermde soorten zijn er mogelijkheden om effecten te voorkomen of te minimaliseren door een passende inrichting en uitvoeringstijdstip. Zo nodig kunnen aanvullend ook andere mitigerende maatregelen worden getroffen, zoals het gefaseerd uitvoeren van de werkzaamheden, het werken buiten de meest kwetsbare periode van de betreffende soort, het behouden van vast rust- en/of verblijfplaatsen, het realiseren van alternatieve verblijfplaatsen en het afvangen en verplaatsen naar geschikt alternatief leefgebied. Dit betekent dat bij de aanwezigheid van beschermde soorten een gericht plan en/of werkprotocol moet worden ontwikkeld, waarbij de aanwezige waarden worden ontzien. Negatieve effecten kunnen door uitvoering van de maatregelen echter niet helemaal worden uitgesloten. Na uitvoering van de maatregelen worden effecten op de soorten die voorkomen in deze gebieden waar mogelijk voorkomen door de beperkende bouw- en gebruiksregels binnen de bestemming natuur.

In voorschrift 9 van deze vergunning is voorgeschreven dat verder onderzoek moet worden uitgevoerd naar de beschermde soorten in de deelgebieden en dat voor elk gebied een ecologisch werkprotocol moet worden opgesteld om nadelige effecten zo veel mogelijk te voorkomen. De werkzaamheden zullen onder ecologische begeleiding worden uitgevoerd.

Voor elk van de deelgebieden geldt de conclusie dat het aanvragen van een ontheffing in het kader van het voornemen niet noodzakelijk is. Voor het onderdeel soortenbescherming geldt een vrijstelling bij de uitvoering van natuurherstelmaatregelen.

Verwacht wordt, dat met het nemen van mitigerende maatregelen ter bescherming van de natuurwaarden, de belangen van de natuur tijdelijk geschaad zullen worden, maar dat deze waarden na uitvoering van de werkzaamheden juist zullen toenemen.

2.7 Landschap

In de omgeving van het 'Buurserzand & Haaksbergerveen' stromen verschillende beken vanaf het Oost-Nederlands plateau en de Oldenzaalse stuwwal richting het noordwesten. Het Oost-Nederlands plateau is een licht glooiende hoogte, die is ontstaan in de ijstijd. Langs de beken ontstonden nederzettingen met landbouwgronden, essen en kleinere kampen. In gebieden waar het water niet kon afstromen zijn in het verleden uitgestrekte venen gevormd waarvan het Witteveen, Buurserveen en Haaksbergerveen de niet ontgonnen restanten zijn.

De beken in het gebied liggen vrijwel parallel aan elkaar tussen de zandruggen. In dit landschap ontstonden gemengde boerenbedrijven met een combinatie van akkerbouw en veeteelt. Langs de beken lagen hooilanden, weidegronden en werd vlas geteeld. Door kanalisatie van de beken en door peilbeheersing zijn de beekdalen vaak niet meer als zodanig herkenbaar.

Het gebied wordt gekenmerkt door onregelmatige blokverkaveling met cultuurgraslandjes, weiden, akkers, bos en doorsnijdingen met rechtlijnige elementen als (historische) landwegen, slootjes, greppels en houtwallen.

Aan de noordzijde ligt het stroomgebied van het Twentekanaal waar de Poelsbeek, de Bolscherbeek en de Hagmolenbeek mee in verbinding staan. Aan de zuidzijde ligt het stroomgebied van de Buurserbeek. Het natuurgebied fungeert door zijn hoge ligging als infiltratiegebied. Plaatselijk kan regenwater, gemengd met kwelwater langdurig blijven staan. Hierdoor ontstaat een geschikte uitgangspositie voor de ontwikkeling van vennen of natte heide.

Buurserzand

Het Buurserzand is een overgebleven heideterrein met stuifzandcomplexen. Er komen hier op uitgebreide schaal natte heidebegroeiingen voor met her en der zwakgebufferde vennen, afgewisseld met droge heide en jeneverbesstruweel. Het heidegebied werd eeuwenlang gebruikt als onderdeel van het potstalsysteem in het esdorpenlandschap. Het is aan de ontginningen van begin 20ste eeuw ontkomen doordat het gebied gebruikt werd voor de jacht.

Haaksbergerveen

Het Haaksbergerveen is een oorspronkelijk hoogveengebied. Het grootste gedeelte is verveend ten behoeve van de turfwinning. Na de vervening bleef een patroon van veenputten en smalle stroken van deels verveend en deels onverveend hoogveen met legakkers achter. Het overgebleven veengebied is als reservaat aangewezen.

De nieuwe ontwikkelingen dragen bij aan een versterking van de bestaande gebiedskarakteristieken, die worden gekenmerkt door de afwisseling van grote gebieden met natuur en landbouw.

De hydrologische maatregelen en de andere maatregelen uit het inrichtingsplan hebben indirect invloed op het landschappelijke beeld, omdat het landschap voor een deel verandert van agrarische percelen naar natuur. Hierdoor ontstaat meer afwisseling tussen vegetatie in het landschap.

Verwacht wordt dat landschappelijke belangen niet geschaad zullen worden, maar dat de gebiedskarakteristieken die worden gekenmerkt door de afwisseling van grote gebieden natuur en landbouw, zullen worden versterkt.

2.8 Cultuurhistorie

Het Buurserzand, het Haaksbergerveen, het iets verderop gelegen Witte Veen en het landgoed Lankheet ten zuiden van Haaksbergen zijn natuurgebieden die tot het begin van de 20ste eeuw deel uitmaakten van een aaneengesloten hoogveengebied dat zich uitstrekte tot in Duitsland. Midden in dit voormalige hoogveengebied ligt als een eiland op wat hoger gelegen zandruggen het dorp Buurse, omringd door tal van kleine buurtschappen met hun bijbehorende essen en esjes.

Rondom en door Buurserzand, Haaksbergerveen en Witte Veen stromen een aantal beken vanaf het Oost-Nederlands plateau en de Oldenzaalse stuwwal richting het noordwesten. Zij liggen vrijwel parallel aan elkaar tussen de zandruggen. Door kanalisatie van de beken en door peilbeheersing zijn de beekdalen vaak niet meer als zodanig herkenbaar. De Buurserbeek is de grootste beek. Vroeger was deze beek belangrijk voor het aandrijven van watermolens en als transportader. De beek en haar omgeving worden heringericht, zodat het natuurlijke beeksysteem zoveel mogelijk kansen krijgt, er meer water wordt vastgehouden en de natuur beter tot z'n recht komt. Er wordt een kleinschalig landschap gecreëerd met poelen, vochtige heide, graslanden en loofbosjes. De poelen worden verbonden door een smalle loop die geleidelijk aan breder wordt en begint te meanderen. Houtwallen en lokale veentjes zorgen voor een afwisselend landschap.

De beken hebben niet alleen een belangrijke hydrologische functie, maar zijn ook van grote cultuurhistorische, ecologische, landschappelijke en recreatieve waarde.

Begin jaren '60 van de vorige eeuw is het ontginnen van woeste grond gestopt ten behoeve van natuurbescherming en openluchtrecreatie. Buurserzand, Haaksbergerveen, Witte Veen en het landgoed Lankheet zijn enkele van de vele restanten woeste grond die gespaard bleven en als fragmenten verspreid in het jonge heide- en broekontginningslandschap liggen.

De venen en moerassen bij Buurse waren in het verleden een perfecte verdedigingslinie. Alleen over de Buurserbeek en de naastliggende zandrug konden soldaten zich verplaatsen. Rond 1600 werd de Harrevelderschanse aangelegd. Zo kon de over de zandrug lopende transportader worden gecontroleerd. De bodemsporen van de hessenwagens die langs de schans trokken zijn terug te vinden op een gedetailleerde hoogtekkaart.

Bij de uitwerking van de maatregelen in het inrichtingsplan is rekening gehouden met de ruimtelijke kwaliteit zoals deze is verwoord in de opgestelde "Gebiedsscan ruimtelijke kwaliteit". Waar mogelijk is aangesloten bij andere opgaven en/of kansen voor natuur, zoals de verbindingszone tussen het Buurserzand en Haaksbergerveen voor heidesoorten. Verder worden maatregelen gerealiseerd, zoals het herstel van een ven van het Galgenslat en de verandering van agrarische percelen naar natuurgebied. De maatregelen dragen bij aan de ruimtelijke kwaliteit van het gehele gebied. Het bestaande landschap wordt in het hele gebied omgevormd naar een meer natuurlijk landschap wat voor de belevingswaarde positief is.

2.9 Milieu

Om de effecten van de werkzaamheden op het milieu te kunnen beoordelen is een plan/project-MER opgesteld. De project-MER geldt als onderbouwing voor de ontgrondingsvergunning, de plan-MER voor het kaderstellende plan, het provinciaal inpassingsplan 'Natura 2000-gebied 'Buurserzand-Horsterveen', dat ten behoeve van de bestemmingswijziging is opgesteld.

In het MER is weergegeven wat de effecten zijn op de verschillende milieuthema's.

In het MER is aangetoond dat de meeste effecten van het plan neutraal of positief zijn. Er treedt echter een negatief effect op ten aanzien van risico van natschade bij landbouw en beschikbaarheid van landbouwgrond. In overleg met de betrokken agrariërs zal gezocht worden een oplossing (zie ook onder 2.10).

2.10 Archeologie

De aanvraag voor de ontgrondingsvergunning hebben wij voor advies voorgelegd aan de provinciaal archeoloog bij het Oversticht. Op 22 januari 2020 hebben wij het advies ontvangen.

Uit bureau onderzoek blijkt, dat in het deelgebied 'Enclave de Ronde Bulten en Laakmors' werkzaamheden onder archeologische begeleiding moeten worden uitgevoerd.

In het advies worden de bevindingen over de verschillende deelgebieden beschreven.

Deelgebied Galgenslat en Steenhaarplassen

Op de archeologische verwachtings- en beleidskaart van de gemeente Haaksbergen heeft dit gebied voornamelijk een middelmatige archeologische verwachting, met enkele zones met een hoge archeologische verwachting. Alle ontgrondingswerkzaamheden vinden plaats in een gebied met een middelmatige archeologische verwachting. De plagelocaties zijn maar zijn klein van oppervlakte of gering in diepte. Er is daarom geen archeologisch onderzoek nodig in dit deelgebied.

Deelgebied de Knoef

Op de archeologische verwachtings- en beleidskaart van de gemeente Haaksbergen heeft dit gebied voornamelijk een middelmatige archeologische verwachting, met enkele zones met een hoge of lage archeologische verwachting. De ontgraving betreft het afgraven van 15 ha in het noordelijke deel van het landbouwperceel de Bommelas. De af te graven diepte betreft 15 cm -mv. Het af te graven gebied ligt in een middelmatige archeologische verwachting. Gezien het grote oppervlak zou een archeologisch onderzoek nodig zijn, maar de af te graven diepte is met 15 cm zeer gering. Om te bepalen of archeologisch nodig is, is gekeken naar de AHN (Actueel Hoogtebestand Nederland) en de gegevens van de archeologisch database Archis. Er zijn geen archeologische vindplaatsen of vondsten bekend uit het te ontgraven gebied of de omgeving daarvan. Op de AHN is te zien dat het gebied zeer vlak is. Op basis van deze twee gegevens is geconcludeerd dat de kans op archeologische resten zeer klein is. Archeologisch onderzoek is daarom niet nodig.

Deelgebied Hagmolenbeek en Biesheuvelleiding

Op de archeologische verwachtings- en beleidskaart van de gemeente Haaksbergen hebben de af te graven locaties in dit gebied een middelmatige archeologische verwachting. De ontgroning betreft het afgraven van enkele percelen, waarbij de diepte varieert van 15 tot maximaal 30-50 cm. In twee gebieden betreft het alleen de bouwvoor. Om te bepalen of archeologisch nodig is, is gekeken naar de AHN en de gegevens van de archeologisch database Archis. Er zijn geen archeologische vindplaatsen of vondsten bekend uit de te ontgraven gebieden of de omgeving daarvan. Op de AHN is te zien dat het gebieden zeer vlak zijn. Op basis van deze twee gegevens moet worden geconcludeerd dat de kans op archeologische resten zeer klein is. Archeologisch onderzoek is dan ook niet nodig.

Enclave de Ronde Bulten en Laakmors

Op de archeologische verwachtings- en beleidskaart van de gemeente Haaksbergen heeft dit gebied een afwisseling van een hoge, middelmatige en lage archeologische verwachting. De ontgroning betreft het graven van nieuwe watergangen, de aanleg van een meander in de Buurserbeek, het verwijderen van de bouwvoor van enkele percelen. De aanleg van de meander van de Buurserbeek ligt in een zone met een hoge archeologische verwachting. Ten behoeve van de aanleg van de meander van de Buurserbeek moet daarom archeologisch onderzoek plaatsvinden in de vorm van een archeologische begeleiding van de werkzaamheden bij de aanleg van de meander. Op basis van de AHN en de gegevens uit Archis is voor het uitvoeren van de overige werkzaamheden in dit gebied geen verder archeologisch onderzoek nodig.

Horsterveen

Op de archeologische verwachtings- en beleidskaart van de gemeente Haaksbergen heeft dit gebied voornamelijk een middelmatige archeologische verwachting, met enkele zones met een hoge of lage archeologische verwachting. De ontgroning betreft het graven van een nieuwe watergang. De aanleglocatie raakt deels een gebied met een hoge archeologische verwachting. Volgens de AHN en de gegevens van de archeologisch database Archis zijn er geen archeologische vindplaatsen of vondsten bekend uit het te ontgraven gebied of de omgeving daarvan. Op de AHN is te zien dat het gebied zeer vlak is. Op basis van deze twee gegevens is geconcludeerd dat de kans op archeologische resten zeer klein is. Archeologisch onderzoek is dan ook niet nodig.

Conclusie

Het Oversticht adviseert ten behoeve van de aanleg van meander bij de Buurserbeek in het gebied Enclave de Ronde Bulten en Laakmors archeologisch onderzoek uit te voeren. Het onderzoek betreft het onder archeologische begeleiding uitvoeren van de werkzaamheden. Voorafgaand aan de uitvoering moet een Programma van Eisen opgesteld worden.

Wij nemen het advies van het Oversticht over. In voorschrift 1.8 van de vergunning is vastgelegd dat in het gebied 'Enclave de Ronde Bulten en Laakmors' archeologisch onderzoek uitgevoerd moet worden en dat de aanleg van de meander van de Buurserbeek onder archeologische begeleiding moeten worden uitgevoerd.

2.11 Landbouw

Een groot deel van het plangebied is in agrarisch gebruik als grasland of akkerland. De afdeling Zuid-Twente van het LTO heeft (namens de agrariërs in het gebied) deelgenomen aan het bestuurlijk overleg over het project. LTO heeft ingestemd met de maatregelen uit het Inrichtingsplan.

In overleg met agrarische grondeigenaren is gezocht naar een duurzame oplossing voor het gebied. Bij de planontwikkeling is gekeken naar:

- mogelijkheden voor het continueren van landbouwmogelijkheden met voldoende toekomstperspectief in en rond het plangebied;
- zorgen voor een goede landbouwkundige structuur van de landbouwbedrijven.

Door het uitvoeren van de maatregelen zullen de percelen die vernatten en/of niet meer bemest mogen worden niet meer geschikt zijn voor regulier landbouwkundig gebruik. Deze percelen worden in overleg met de eigenaar omgevormd naar natuur. Met de grondeigenaren wordt overleg gevoerd hoe zij gecompenseerd kunnen of willen worden. Gekeken wordt of men gronden wil verkopen of er wordt gezocht naar ruilgronden in de nabijheid van het betreffende bedrijf. Dit proces is in gang gezet maar nog niet afgerond. Met de uitvoering van de ontgrondingswerkzaamheden zal pas mogen worden begonnen als met de betrokken grondeigenaar overeenstemming is bereikt.

2.12 Conclusie

Op grond van het voorgaande kan worden geconcludeerd dat andere belangen niet onevenredig worden geschaad. Wij zijn van mening dat de voorgenomen ontgroning op een verantwoorde wijze kan worden uitgevoerd op basis van verleende vergunning met voorschriften.

Procedure

Gecoördineerde procedure voor ontwerp vergunningen Natura 2000 Buurserzand

De Provincie Overijssel heeft een inrichtingsplan opgesteld voor het Natura 2000-gebied Buurserzand-Haaksbergervveen, deelgebied Buurserzand-Horsterveen. Op 28 januari 2020 heeft Gedeputeerde Staten het ontwerp Provinciaal Inpassingsplan (PIP), inclusief het geactualiseerde inrichtingsplan en het MER voor het Natura 2000-gebied Buurserzand - Horsterveen vastgesteld.

Ontwerpbesluiten

Voor de uitvoering van de (herstel)maatregelen Natura 2000 heeft de provincie Overijssel twee besluiten voorbereid:

- een ontwerp Provinciaal Inpassingsplan
- een ontwerp ontgrondingenvergunning

Bijlage bij het PIP en de ontgrondingenvergunning is o.a. de gecombineerde plan-project-MER.

Deze ontwerpbesluiten (en bijbehorende stukken) liggen, op basis van de coördinatieverordening Natura 2000 Overijssel (d.d. 9 november 2016) op basis van de Wet ruimtelijke ordening (artikel 3.33 en 3.34 Wro), gezamenlijk ter inzage in de periode 17 maart 2020 tot en met 27 april 2020. In deze periode mag een ieder een zienswijze indienen.

Ter inzage legging ontwerpbesluit en zienswijzen

De ontwerpbesluiten zijn in te zien van 17 maart 2020 tot en met 27 april 2020 op de volgende locaties:

- Gemeentehuis Haaksbergen, Blankenburgerstraat 28, 7481 EB HAAKSBERGEN
- Provinciehuis Overijssel, Luttenbergstraat 2, 8012 EE ZWOLLE

Het ontwerp-PIP is digitaal in te zien via: www.overijssel.nl/loket/ter-inzage of via www.ruimtelijkeplannen.nl onder nummer NL.IMRO.9923.ipBuurserzand-on01. De ontwerp-ontgrondingenvergunning is digitaal in te zien op www.overijssel.nl/loket/kennisgeving of op te vragen via het mailadres: natura2000PIP@overijssel.nl.

In de periode van 17 maart 2020 tot en met 27 april 2020 kunt u uw zienswijze bij voorkeur digitaal indienen via natura2000PIP@overijssel.nl onder vermelding van het nummer 3880322, Buurserzand-Horsterveen en het ontwerpbesluit waarop de zienswijze betrekking heeft.

Het is ook mogelijk om schriftelijk uw zienswijze in te dienen bij:

Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel
T.a.v. de heer C. Ortelee
o.v.v. Buurserzand-Horsterveen, nummer 3880322
Postbus 10078, 8000 GB ZWOLLE

Voor vragen over de procedure of het indienen van een mondelinge zienswijze kunt u contact opnemen met de heer Cees Ortelee, c.ortele@overijssel.nl, 038 499 7915.

Afschrift beschikking

Een afschrift van deze beschikking hebben wij gezonden aan:

Burgemeester en Wethouders van Haaksbergen		Postbus 102	7480 AC HAAKSBERGEN
Mevrouw S. Wentink (provinciaal archeoloog)	p/a Het Oversticht	Postbus 531	8000 AM ZWOLLE
Vereniging Natuurmonumenten		Emmastraat 7	8011 AE ZWOLLE
Antea Group		Postbus 321	7400 AH DEVENTER
Het dagelijks bestuur van Waterschap Vechtstromen		Postbus 5006	7600 GA ALMELO
Het dagelijks bestuur van Waterschap Rijn en IJssel		Postbus 148	7000 AC DOETINCHEM
Grondeigenaren			